

Sygn. akt I CNP 98/10

POSTANOWIENIE

Dnia 4 sierpnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi W. J. o stwierdzenie niezgodności
z prawem prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego
z dnia 4 maja 2009 r., wydanego w sprawie z powództwa D. N.
przeciwko W. J.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 sierpnia 2011 r.,

**odrzuca skargę i zasądza od W. J. na rzecz D. N. kwotę 1 800
zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów
związanych z postępowaniem skargowym.**

Uzasadnienie

Wyrokiem zaocznym z dnia 4 maja 2009 r. Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powoda D. N. solidarnie od W. J. i W. C. kwotę 76434,79 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 listopada 2008 r. oraz kwotę 7439 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i o oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Wniesiony przez pozwanego W. J. sprzeciw od tego wyroku został odrzucony postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 8 października 2009 r. z powodu nieuiszczenia wymaganej opłaty sądowej, które nie zostało zaskarżone.

Od tego wyroku pozwany W. J. wniósł skargę o stwierdzenie jego niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, powołując się na naruszenie przepisów postępowania art. 139 § 1 k.p.c. w związku z § 9 i 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz. U. Nr 62, poz. 697 ze zm., dalej - rozp. w sprawie doręczeń) oraz art. 339 § 1 i art. 340 k.p.c. Wskazał również, że niezgodność z prawem wymienionego wyroku dotyczy art. 139 § 1 k.p.c. w związku z § 9 i 10 rozp. w sprawie doręczeń oraz podniósł, że nie istnieje możliwość zmiany lub uchylecia tego orzeczenia w drodze innych środków prawnych. Żądanie stwierdzenia niezgodności z prawem opisanego wyroku opart na podstawie art. 424¹ § 2 k.p.c., utrzymując, że został on wydany z naruszeniem, przewidzianego art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji, prawa każdego człowieka do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd oraz prawa do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych przez sąd pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W przepisie art. 424¹ § 1 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 września 2010 r., przed zmianą wprowadzoną ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 155, poz. 1037, dalej - ustawa z dnia 22 lipca 2010 r.), ustanowiona została zasada, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia może być skierowana do prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie

w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Zawiera on zatem ogólną regułę, że przesłanką dopuszczalności tej skargi jest wykorzystanie przez stronę przysługujących jej środków prawnych. W wyjątkowych wypadkach dopuszczona została w art. 424¹ § 2 k.p.c. możliwość kwestionowania omawianą skargą prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, wydanego przez sąd pierwszej instancji. Przepis ten uzależnia dopuszczalność wniesienia skargi w tym przypadku od kumulatywnego wykazania dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego wypadku, odnoszącego się do przyczyn nieskorzystania przez stronę z przysługujących jej środków prawnych i niezgodności orzeczenia z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającym z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażone zostało, podzielane w rozpatrywanej sprawie, zapatrywanie, że przyczyny nieskorzystania z przysługujących środków zaskarżenia muszą mieć wyjątkowy charakter w obiektywnym znaczeniu, niezależnym od woli strony lub jej zaniedbań. Zaliczyć do nich można przykładowo: siłę wyższą, ciężką chorobę, katastrofę, klęskę żywiołową, jak też szczególne okoliczności leżące po stronie osób trzecich, jak też udzielenie błędnej informacji przez pracownika sądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006/6/113; z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06, niepubl.; z dnia 22 czerwca 2007 r., III CNP 37/07 niepubl.; z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 217/07, OSNC-ZD 200/4/114; z dnia 10 sierpnia 2010 r., II CNP 38/10). Takie same warunki dopuszczalności skargi określone są w art. 424¹ § 2 k.p.c., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. Przyczyn nieskutecznego wniesienia przez pozwanego sprzeciwu od kwestionowanego wyroku zaocznego nie sposób zaliczyć do wyjątkowych wypadków usprawiedliwiających nieskorzystanie z przysługującego mu środka prawnego w omówionym rozumieniu. Nie ma obiektywnego charakteru złożenie sprzeciwu niespełniającego ustawowo przewidzianego wymagania wniesienia opłaty sądowej. Nie zachodzi zatem konieczna przesłanka dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, objęta art. 424¹ § 2 k.p.c.

Z powyższych względów skarga podlegała odrzuceniu na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c. orzeczenie o kosztach procesu wywołanych wniesieniem skargi oparte na art. 98 § 1 w związku z art.424¹², art. 398²¹, art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 13 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1348 ze zm.).